

SI 108 Sigtuna, Professorn 1

Litteratur: A. Wikström et al., Hos Herr Niklas och annat skrivkunnigt folk. Arkeologisk undersökning i kvarteret Professorn 1 i Sigtuna 1999–2000, Up Sigtuna RAÄ 195:1, Morr 63 (2021), digital fyndlista.

Äldre avbildning:

Signum i Samnordisk runtextdatabas/Runor: [saknas f.n. i databasen]

Ett halvfabrikat till en kamskena med runinskrift påträffades år 2007 vid en genomgång av material från en arkeologisk undersökning år 1999 i kv. Professorn 1 (Ruta J17. Kontextnummer 900. Fyndnummer 12648). Fyndet dateras till perioden ca 1130–1160 (fas 12, Wikström et al. 2021, [digital fyndlista](#))¹ och förvaras nu i Sigtuna museum ([inv. nr 68682](#)).

Halvfabrikat till kamskena av horn. Skenans längd är 187 mm, bredd 19 mm och tjocklek 2 mm. Den ena änden är avsågad, den andra avbruten och den består av tre fragment. Runhöjd 12–17 mm (8 **t** resp. 2 **s**).

Fig. 1. SI 108 från kv. Professorn 1. Foto Edvard Koinberg, [Sigtuna museum](#) (CC BY 4.0)

Inskrift:

-s- iiiktui

5 10

Till läsningen: Runorna ger ett intryck av att hänga i kamskenans övre kant, medan deras baser inte når ner till den nedre kanten. Av runa 1 syns ett 7 mm långt lodrätt streck. Vid snedbelysning anas en fortsättning nedåt som är 10 mm lång. 4 mm nedanför toppen av huvudstaven är en ensidig 2 mm lång bistav skuren snett nedåt vänster. Bistaven är skuren i två drag. Det nedre draget utgår från mitten av det övre och är svagt nedåtvinklat. Runan kan läsas som en **t**-runa med bistaven ansatt ett stycke ned på huvudstaven eller som en **a**-runa med en mycket högt ansatt bistav. I 2 **s** är första ledet kort jämfört med det tredje ledet. Huvudstaven i runa 3 är 13 mm lång. 5 mm nedanför skenans övre kant är ett 1,5 mm långt streck skuret snett nedåt vänster till vänster om huvudstaven. Det ansluter inte till huvudstaven. Runan skulle kunna läsas som **a**. 17 mm till höger om runa 3 finns runa 4, en 16 mm lång lodrätt stav utan spår av någon bistav. Runa 5 består också av en huvudstav, 17 mm lång, utan spår av någon bistav. Inte heller runa 6, 12 mm lång, har något spår av en bistav. Runorna 7 och 8 läses som **k** respektive **t** med ensidig vänsterbistav. I 9 **u** når inte basen av huvudstaven ner till jämnhöjd med bistavens nedre spets. Vid 10 **i** finns inte något

¹ Tidigare daterades fyndet preliminärt till perioden 1113–1133 (Mats Pettersson, meddelande till HG 25/1 2012).

Runristade lösföremål från Sigtuna

SI 108 Sigtuna, Kv. Professorn 1

spår av någon stingning eller bistav. Den långa ristningsytan till höger om 10 i har inte burit någon ristning.

Om kamskenans övre del har tillformats efter det att runorna har skurits in och därigenom tagit bort de övre delarna av runorna, kan den första runan ha varit en **a**-runa och den tredje runan en **o**-runa, där den övre bistaven har gått förlorad. Den sjunde runan kan varit en **p**-runa, där huvudstavens och bistavens övre del saknas och den åttonde en **a**-runa. Den nionde runan kan ha varit en **r**-runa med sluten form, där nedre hälften av runan är bevarad. Det skulle i så fall ge en läsning **aso ---p̄ari**. Avståndet mellan runa 3 och 4 kan tyda på att inskriften har bestått av två ord. Runföljderna ger i ingetdera fallet någon säker grund för en tolkning.²

Detta dokument ingår i en digital utgåva av runristade lösföremål från Sigtuna. Dessa publiceras fritt tillgängliga på Internet.

Texten är ännu preliminär och kan komma att revideras. Hittar du felaktigheter eller känner till källor som inte har utnyttjats är du välkommen att meddela dessa på nedanstående e-postadress.

Författare: Helmer Gustavson/(Magnus Källström)
Kontakt: magnus.kallstrom@raa.se

Riksantikvarieämbetet
Box 1114, 621 22 Visby
Tel. 08-5191 8000
www.raa.se

² MK noterade vid en granskning den 3 oktober 2014 att ristningen ger ett osäkert och icke genuint intryck, vilket kan tyda på att ristningen har tillkommit i senare tid.